

Kdo je Véká?

scénář krátkého, nezávislého dokumentárního filmu spol. Hackfilm

autor: R. K.

Několik velkých celků záběrů na slunečnou, idylickou, typicky českou přírodu. Žádné zvláštní divy, rozkvetlá louka, údolí s potokem. Vše doprovázeno notoricky známou českou vážnou hudbou, třeba Smetanovou Vltavou. V detailu do kůry stromu vyrývá nožik srdce s iniciálami V.K. S hlasem kukačky naskočí titulky:

*Kdo je Véká?
dokumentární studie*

Hudba dozní.

Ankety z ulice 1

V následující sekvenci krátkých anketních vstupů odpovídají lidé různých sociologických skupin v následujícím duchu:

- *Véká? To vůbec nevím o koho by mohlo jít...*
- *Viktor Kožený?*

Reportér: *Ne, ptám se, jestli vám říká vám něco jméno Václav Klaus?*

Odpovědi:

- *Jóoo, václav klaus? Tak to jméno jsem neslyšel.*
- *Ne, neříká, já mám jiné starosti.*
- *Nějaký kopálista? Jo, už vím, to je ten prušák.*
- *Bohužel nevím. to je asi trapas, co?*
- *Václav Klaus, Václav Klaus... Počkejte, není to ten nový školník?*
- *(šeptem) O tom s vámi nebudu mluvit...*

Série statických záběrů na fotografie – výstřižky z novin, na každé z nich vyfotografovaný Václav Klaus.

Komentátor (hlas): *Ano, samozřejmě. Pravdivost předchozích odpovědí není uvěřitelná. Václava Klause zná dnes každý. I malé dítě ví, že Václav Klaus je...*

Školní třída

Dítko do mikrofonu v detailu, cca 6 až 9 let: *Je náš pan prezident.*

Ve zvuku se ozve mohutné a úsečné: Háleluja!, zatímco kamera sešvenkne z obrazu prezidenta na reportéra stojícího u tabule ve školní třídě, hovoří do kamery: *Co tedy o něm naše mladá generace ví? Jak například vypadá?*

Hlásí se les rukou.

Reportér: *Uměly byste ho namalovat? Předvést? Jak třeba mluví?*

A dětičky vykřikují, odpovídají:

- *Má knír.*
- *Mluví takto: ale, ale, to není možný (snaží se ho imitovat, kroutí hlavou).*
- *On je pan profesor a nosí brýle.*
- *Hraje tenis líp než Agassi!*
- *A lyžuje!*
- *... a je nejchytřejší na světě!*

Odpovědi dětí přejdou v obraze v přehlídce jejich obrázků, je namalován tu tak, tu onak, ovšem tak, jak bychom to od dětí daného věku čekali. Až poslední odpovídající dítko vyhrkne: *Klaus má soba a nosí dárečky!*

Ve zvuku Háleluja!

Figurant na tenisovém kurtu

Komentátor (hlas): *Pokusili jsme se zrekonstruovat jeho podobu dle uvedeného popisu.*

Rozostřený obraz se zaostřuje a vidíme jakéhosi živého figuranta. Má vše, co děti zmiňovaly. Na nohou lyže, v jedné ruce tenisovou raketu, pod paží tlustou knihu, ve druhé ruce dárečky převázané mašlí, košili s kravatou a na hlavě Santa Klausovskou čapku. Dokonalý hybrid. V obličejí mu je podoben, jen nalepovací knír mu příliš nedrží...

Figurant dělá pózy pro fotografa, který jej fotí na tenisovém kurtu.

Ankety z ulice 2

Komentátor: *Udělalí jsme si opět malou anketu, jestli lidé ví, kdo by mohl být muž na fotografii.*

Reportér opět na různých místech (ulice, hospoda, před obchodem, apod.) předkládá fotografii hybrida lidem a ptá se, kdo by mohl být muž na fotografii. (Není třeba stylizovat, autentické reakce by tu mohly udělat své). Odpovědi:

- *To teda nevím*
- *To je nějaký komediant, ne?*
- *Hmm, to má být nějaký psychologický test jo?*
- ...

A poté reportér otázku pozmění: *Myslíte, že toto je Václav Klaus?*

Odpovědi:

- *To se mi nezdá...*
- *Hmm, vytříbená karikatura!*
- *Ne, není!*

Komentátor: *Uveřejnili jsme tedy inzerát následujícího znění. Prosíme, aby se nám přihlásil Václav Klaus! Odměna jistá. Obdrželi jsme několik odpovědí a dotyčné osoby kontaktovali.*

Imitátoři

Následuje přehlídka imitátorů Václava Klause a jejich různých pitvoření. Mezi ně je vestřižen záběr na Václava Klause skutečného, jako imitace sebe sama. Po posledním imitátorovi se ukáže, že celá sekvence Klaunovských imitátorů je promítána na monitoru, který sleduje nejlépe nějaká padesátiletá paní, která rezolutně vyvrátí: *Ani jeden není pravý Václav Klaus!*

Anketa

Reportér ukazuje někomu noviny s vyfotografovaným opravdovým Klausem. Odpověď: *Cha cha... to je nějaká sranda ne?* (reportér napomene, že není, tak zvažní). *Samozřejmě, že je to Václav Klaus!*

Komentátor: *Jak se ukázalo, ani jeden z přihlášených lidí nebyl Václavem Klausem. Naproti tomu na fotografii v novinách byl identifikován bez sebemenšího zaváhání. Tento fakt nás začal znepokojoovat. Museli jsme si tudíž položit logickou otázku:*

Reportér: *Viděl jste Václava Klause někdy ve skutečnosti, na živo?*

Odpovědi:

- *Ne...*
- *Nikdy, jedině v televizi.*
- *Leda v novinách (opět co nejautentičtější odpovědi, protože nejpravdivější).*

Reportér: *Počkejte a víte, kdo to je?*

Odpověď: *No jasně, prezident!*

Reportér útočněji: *A jak můžete vědět, že doopravdy existuje, když jste jej nikdy neviděl?*

Odpověď: *No... (v rozpacích) Přece z televize... Tak musí existovat.*

Vestřihnutý prvňáček ze školy: *Já už na něj nevěřím, ale Kačenka eště jo.*

Komentátor: *Bylo to neuvěřitelné, ale žádný z osmdesáti šesti lidí, které jsme oslovili, nikdy prezidenta Václava Klause ve skutečnosti neviděl.*

Reportér do objektivu: *Pokud někdo z Vás Václava Klause ve skutečnosti viděl, napište nám za jakých okolností tomu bylo, na adresu: Dramaturgická skupina „Kdo je kdo?“, Kavčí hory, Praha 1.*

Grafické studio

1. Polocelek – polodetail: Jsme v počítačovém studiu – doupěti. Grafička sedící za počítačem, něco pomocí tabletu upravuje.

2. Detail (přes rameno grafičky): Retušuje digitální obraz Klause v grafickém programu. Postupně hledá vhodné, dostatečně reprezentativní pozadí, které postupně střídá, pak se zaměří na znaménko, které zretušuje a nakonec barevně upraví Klausovy oči.

3. Detail – švenk od skicy Václava Klause, je zde položený jogurt, přes tablet až po monitor...

Zatímco sledujeme celou práci, ilustrovanou výše uvedenými záběry, slyšíme grafikův hlas. Celý projekt virtuálního Klause je utajovaný, my můžeme být svědky toho, jak vlastně taková virtuální postava vzniká jen díky tomu, že nám o něm poví bývalý zaměstnanec velkého grafického studia, která mediální obraz Klause vytvářela a tento způsob pro účely dokumentu demonstruje. Jeho motivace je směsí pobuřujícího nutkání povědět o tom, co si o celém konceptu myslí a ješitnosti plynoucí z faktu, že se podílel na mimořádném projektu.

Grafik: *Nejdřív vlastně výtvarník ve spolupráci s psychologem navrhne koncept, co vlastně má ta grafika, nebo šot evokovat... Třeba, když je nějaká krize, tak musí výjev působit uklidňujícím dojmem, nebo když je potřeba povzbudit národní hrdost, tak třeba navrhli Klause, že si bude podávat ruku na nějakém summitu s Bushem... Po tom, co je koncept hotový, tak grafik začne hledat vhodné pozadí a pak začne titěrná retušovací práce... (a odborná explikace...)*

Grafička: *To znamínko dám pryč, aby si ho lidi nepletli s Paroubkem.*

Grafik: Naposled se například dělala mystifikace, že byl ve Vietnamu a pil tam pivo... I když je to zjevně nesmysl, proč by ve vietnamu pil pivo, když tam se pivo vůbec nevaří, no ale to je všem zjevně jedno... No já vám můžu koneckonců ukázat jednu z prvních věcí, co se tam dělala ještě než jsem tam přišel já (vytáhne plakát). Vidíte... No ty přivřené oči měli v kombinaci s těma brýlemi podle psychologa svědčit o velmi vysoké inteligenci... No na mě teda působí spíš mongoloidně.. Celá aféra s blondýnou, jestli si pamatujete, je taky příklad naprosté účelové kamufláže, aby dokonalý koncept perfektního muže měl malou, lidskou trhlinu... Jenže oni to nakonec dováděli do šílených absurdit:... Třeba chtěli snímek, že Velký Kápo řeční v OSN, celý sál mu tleská a Koffi Annan drží obrovský obraz s jeho obličejem nad hlavou... Jednak to bylo v podmínkách, které na to dávali technicky nerealizovatelné a jednak mi to přišlo už nehórázné a neměl jsem na to žaludek... Ted' už na tom projektu nespolupracujuj, takže děláme návrhy etiket na jogurty...

Následuje ukázka: Klaus v podstatě kdekoliv, třeba jak vystupuje z letadla, doprovázená podtitulkem „Produkt mediální agentury – VěKá Nr. 2613“

Grafik (mimo obraz): To byla jedna z největších zakázek... Pracoval na tom tenkrát tým asi pětadvaceti lidí... Takto nebyl národ balamucen od doby Královedvorského a Zelenohorského rukopisu!

Intelektuál

Hrání nejlépe někým alespon trochu mediálně známým. Například novinář v redakci, dramaturg apod.

Intelektuál: Aféra s blondýnou, fakt, že byl zvolen za podpory komunistických poslanců, sponzor Láios Bács, kuponová privatizace. To vše byly uměle vymyšlené, trochu za vlasy přitažené kauzy, na kterých není nic pravdivého. Jejich účel byl dvojitý. V případě blondýny, šlo o to, aby se prezident, jakýsi společenský ideál, v podstatě nadčlověk, přiblížil lidu. Druhý byl odvrátit pozornost společnosti od závažnějších otázek. Ekonomové tak mohli otevřeně kritizovat například nesmyslnost kuponové privatizace, která snad byla naposled použita jedině někde v latinské americe, aniž by se tak jakkoliv dotkli skutečnosti.

Expert

Expert: Vyjádření, které má do televize a novin říkat psal člověk, který byl vystudovaný scenárista a s ekonomikou neměl nic společného. Snažil se v podstatě celý projekt sabotovat. Zakomponovával tam různé narážky, nadužíval slova „falešný“ a „profesor“, aby vnímavější diváky na celý podvod upozornil. Místo toho jej ale lidi nepochopitelně začali vnímat jako ekonomického a upřímného odborníka.

Mediální analytik

Obývací pokoj kombinovaný s pracovnou staršího seriózního pána. Podtitulek říká, že jde o např. doc. Jána Kováče, Ph.D., mediálního analytika.

Kováč: Dneska jsme pod obrovským mediálním působením. Z rámu televizní obrazovky je nám servírováno cosi, o čem máme mylné přesvědčení, že je pravda. Stejně je to s oním fenoménem Věká. Paradoxem je, že umělý mediální koncept prezidenta se stává terčem ironizace. Národ se takřikajíc nadávkami ukáží a v podstatě se tím dostavuje celospolečenská katarze. Prezident je vlastně postmoderní variantou jarmarečního fackovacího panáka. Ostatně můžu názorně doložit...

Do Kováčova proslovu je zařazen pro ilustraci záznam studentského divadelního představení. Je zde skupina herců v kostýmech, jeden z nich v saku a kravatě má na ruce maňáška a mluví hlasem Václava Klause: „Dokázal jsem zprivatizovat republiku“. Skeč skončí tím, že herce – maňáška s Klausem umlátí jiný herec pádlem. Celé s timekódem v obraze.

Analytik drží v ruce videokazetu: *Ano, a to bylo studentské představení na univerzitě! Obdobně si vemte například dokument Ropáci. Nikdo je nikdy neviděl, a přesto po Svěrákově zdařilé mystifikaci nemalé procento lidí bylo přesvědčeno, že skutečně existují...*

Za Kováčem na televizi vidíme televizní zprávy s Václavem Klausem. (Kamera pohotově nazoomuje na obrazovku).

Herec

Herec Petr Čtvrtníček říká vážně, nedělá opičky, aby se mu jednou jakože mělo věřit. Třebas v kavárně, či divadelní šatně.

Čtvrtníček: Já jsem samozřejmě dělal různé satirické pořady, ve kterých jsem se ho snažil ironizovat, pač mi připadal trapný a směšný... třeba ten billboard... (mohl by ukázat fotky) Nebo v české sodě s Milanem... Já ho taky nikdy v reálu neviděl... To co mi teď říkáte, to dost mění celý kontext... Takže to bylo vlastně všechno zbytečný... (odmlčí se, introvertně) ... já jsem byl takový don kichot, který bojoval s neexistujícím obrem...

Záběry na českou krajinu ve velkých celcích. Teď to není krajina idylická a slunečná, ale pošmourná, ohyzdně těžko průmyslová a pánevní, které dominuje těžební stroj, jakoby vypadl ze zmiňovaných ropáků. Hraje opět Vltava od Smetany, nebo bůhví, kdo ji vlastně napsal...

Závěrečné titulky, po nich nápis: *Pište ihned na adresu: Dramaturgická skupina „Kdo je kdo?“, Kavčí hory, Praha 1 (budou mít radost ;-)*

KONEC